

Reactie op Consultatie: Standaardverpakkingen voor Sigaren en Elektronische Sigaretten

Ingediend door: We Are Innovation

Datum: 29 juli 2025

Betreft: Conceptregelgeving inzake standaardverpakkingen voor sigaren en elektronische sigaretten

Samenvatting

We Are Innovation dient respectvol deze reactie in op de consultatie van het Nederlandse Ministerie van Volksgezondheid betreffende het invoeren van standaardverpakkingen voor sigaren en elektronische sigaretten (vapes). Als wereldwijd netwerk van 50 denktanks, stichtingen en NGO's die zich inzetten voor evidence-based beleidsoplossingen, dringen wij er bij de Nederlandse regering op aan om het toepassen van standaardverpakkingen op vapingproducten te heroverwegen, gebaseerd op overtuigend bewijs dat dergelijke maatregelen contraproductief zijn voor volksgezondheidsdoelen.

Kernaanbevelingen

- 1. Vrijstelling van vapingproducten van standaardverpakkingseisen** om hun rol als effectieve hulpmiddelen bij rookstop te behouden
- 2. Differentiatie in regelgevingsbenaderingen** gebaseerd op de substantiële risicoverschillen tussen brandbare tabak en vapingproducten
- 3. Prioriteit geven aan consumentenduidelijkheid** om geïnformeerde keuzes mogelijk te maken tussen producten met sterk verschillende risicoprofielen

4. **Rekening houden met de Nederlandse context** waar standaardverpakkingen aantoonbaar hebben gefaald in het verminderen van rookcijfers

1. Standaardverpakkingen voor Sigaretten Hebben Gefaald in Nederland

Nederland's eigen ervaring levert overtuigend bewijs tegen het uitbreiden van standaardverpakkingen naar vapingproducten. Ondanks het invoeren van standaardverpakkingen voor sigaretten en shag in 2021, **was er geen versnelling in de historische daling van rookincidentie** [volgens](#) data van het Trimbos Instituut.

Dit falen weerspiegelt internationaal bewijs. Een [rapport](#) van de LUISS Business School toonde aan dat standaardverpakkingen **"geen statistisch significante impact"** hadden op sigarettenconsumptie in het VK of Frankrijk. In Frankrijk werd standaardverpakking zelfs geassocieerd met een statistisch significante **toename** in sigarettenconsumptie per capita—het tegenovergestelde van het beoogde volksgezondheidsdoel.

2. Standaardverpakkingen Zouden Schade Vermindering Ondermijnen

Faciliteren van Illegale Markten

De Nederlandse ervaring met standaardverpakkingen heeft onbedoelde consequenties gecreëerd die zouden worden versterkt voor vapingproducten:

- **Namaaksigaretten stegen van 1,5% in 2021 naar 10,5% [in 2024](#)** na invoering van standaardverpakkingen (Dutch Customs Empty Pack Survey 2024)
- Standaardverpakkingen maken het gemakkelijker voor vervalsers om legitieme producten na te maken
- Voor vapingproducten zou dit de **reeds kritieke illegale markt** aanzienlijk kunnen uitbreiden na smaakbeperkingen in 2024

Nederlandse [media](#) hebben al ziekenhuisopnames van tieners gerapporteerd na gebruik van illegale vapingproducten. Alleen al in de eerste twee kwartalen van 2025

heeft de [NVWA](#) meer dan **200.000 illegale e-sigaretten** en **70.000 smaaktoebehoren** in beslag genomen. Standaardverpakkingen zouden deze gevaarlijke trend verergeren.

Vermindering van Consumentenduidelijkheid

Standaardverpakkingen zouden cruciale visuele onderscheidingen elimineren tussen:

- **Legale vs. illegale producten** - waardoor het moeilijker wordt voor consumenten om legitieme, gereguleerde vapingproducten te identificeren
- **Verschillende nicotinerktes** - mogelijk leidend tot ongepaste productselectie
- **Kwaliteitsindicatoren** - vermindering van consumenten's vermogen om productstandaarden te beoordelen

[Onderzoek](#) door de Nederlandse vapersorganisatie Acvoda toont dat **80% van de consumenten al smaakverboden omzeilt**, waarbij 50% naar het buitenland gaat en 30% koopt via ongereguleerde online kanalen. Standaardverpakkingen zouden consumenten verder naar deze gevaarlijke alternatieven drijven.

3. Vapingproducten Hebben een Fundamenteel Verschillend Risicoprofiel

Wetenschappelijke Consensus over Verminderd Risico

Toonaangevende gezondheidsautoriteiten wereldwijd erkennen het substantiële risicoverschil:

- [Public Health England](#): E-sigaretten zijn **95% minder schadelijk** dan sigaretten
- [Royal College of Physicians](#): Langetermijnsrisico's van e-sigaretten waarschijnlijk niet meer dan **5% van die van sigaretten**
- [Amerikaanse Academie](#): Toxische blootstellingen van vaperen geschat op **een vierde tot een vijftiende** van die van sigarettenrook
- [Nieuw-Zeelandse Academie](#): Elektronische sigaretten vormen een **lager risico** dan conventionele sigaretten

Beleidsimplicaties

Het toepassen van identieke verpakkingseisen op producten met zulke sterk verschillende risicoprofielen:

- **Versterkt gevaarlijke misvattingen** over relatief risico
- **Ontmoedigt rokers om over te stappen** naar minder schadelijke alternatieven
- **Ondermijnt volksgezondheidsboodschappen** over schade vermindering
- **Spreekt wetenschappelijk bewijs tegen** over productdifferentiatie

Volgens IPSOS-peilingen beschouwt **85% van de Nederlandse respondenten** **vapen al als even schadelijk of schadelijker dan roken**—een gevaarlijke misvatting die standaardverpakkingen zouden verergeren.

4. Internationale Succesverhalen Tonen Alternatieve Benaderingen

Landen die Gedifferentieerde Regulering Omarmen

Terwijl Nederland overweegt standaardverpakkingen uit te breiden, behalen leidende landen opmerkelijke rookverminderingen door evidence-based benaderingen:

- **Zweden:** Benadert rookvrije status (5,4% rookcijfer) door gedifferentieerde belasting en regulering van innovatieve nicotineproducten
- **Tsjechië:** Behaalde Europa's snelste rookdaling (7 procentpunten in 3 jaar) door gecoördineerd schade verminderings beleid
- **Griekenland:** Doorbrak 15 jaar stagnatie, verminderde roken met 6 procentpunten na het omdraaien van prohibitionistisch beleid
- **Verenigd Koninkrijk:** Verminderde roken van 16,4% naar 10,4% door vapen te integreren in stopstrategieën

De Weg Vooruit

Deze succesverhalen delen gemeenschappelijke elementen:

- **Risico-proportionele regulering** die producten behandelt volgens hun schadeprofiel
- **Economische prikkels** die overstappen van sigaretten naar minder schadelijke alternatieven aanmoedigen

- **Duidelijke communicatie** over relatieve risico's om geïnformeerde consumentenkeuze mogelijk te maken
- **Regelgevingskaders** die productdiversiteit en aantrekkelijkheid behouden

5. Standaardverpakkingen Spreken EU Rookvrije Doelen Tegen

De EU streeft ernaar rookvrije status (5% rookprevalentie) te bereiken tegen 2040. Met huidige snelheden zal dit doel pas in **2100** worden behaald—60 jaar te laat. De Special Eurobarometer 539 [data](#) onthult dat landen die de snelste vooruitgang boeken degenen zijn die uitgebreide benaderingen omarmen die innovatieve nicotineproducten omvatten, niet degenen die aanvullende restricties implementeren.

Standaardverpakkingen voor vapingproducten zouden:

- **Vooruitgang vertragen** naar rookvrije doelen
- **Hogere rookcijfers handhaven** door aantrekkelijkheid van alternatieven te verminderen
- **Zorgkosten verhogen** door voortgezet sigarettengebruik
- **Gezondheidsongelijkheden bestendigen** door stopopties voor kwetsbare populaties te beperken

Conclusie en Aanbevelingen

Het bewijs is duidelijk: standaardverpakkingen hebben gefaald in het verminderen van roken in Nederland en zouden actief de volksgezondheid schaden indien uitgebreid naar vapingproducten. In plaats van gefaalde beleidslijnen te volgen, zou Nederland moeten leren van internationale succesverhalen en evidence-based benaderingen omarmen die:

1. **De onderscheidende identiteit behouden** van vapingproducten als rookalternatieven
2. **Consumentenvermogen handhaven** om onderscheid te maken tussen legale en illegale producten
3. **Schade vermindering ondersteunen** door minder schadelijke alternatieven aantrekkelijk te houden voor rokers
4. **Afstemmen met wetenschappelijk bewijs** over relatief risico

Wij dringen er bij de Nederlandse regering op aan om:

- **Vapingproducten uit te sluiten** van standaardverpakkingseisen
- **Risico-proportionele regelgeving te ontwikkelen** die onderscheid maakt tussen brandbare en niet-brandbare producten
- **Middelen te focussen** op het aanpakken van de groeiende illegale markt
- **Beleid af te stemmen** met het doel rookvrije status te bereiken door evidence-based schade vermindering

Nederland heeft de kans om Europa te leiden naar effectief rookverminderings beleid. Wij moedigen de regering aan om te kiezen voor bewijs boven ideologie en de uitgebreide benaderingen te omarmen die internationaal bewezen succesvol zijn.

Over We Are Innovation

We Are Innovation is een dynamisch netwerk van 50 denktanks, stichtingen en NGO's wereldwijd, die diverse stemmen vertegenwoordigen van een mondiale civil society die zich inzet voor het bevorderen van evidence-based oplossingen voor volksgezondheidsuitdagingen. Door onze collaboratieve benadering en expertise drijven wij transformatieve verandering aan, geleid door wetenschappelijk bewijs en echte resultaten.

Voor meer informatie over ons werk, bezoek: <https://weareinnovation.global/>.